

KMETSKI LIST

Številka 45

Ljubljana dne 8. novembra 1939

Leto XXI

Mladina - narodova bodočnost

Po skoro dvajsetih letih smotrnega, vztrajnega in nesebičnega dela je Zveza kmetijskih fantov in deklet postala najpomembnejši in najtrdnější kuturni steber naše vasi. Tega se najbolj zaveda naša vas in njeni prijatelji, tega se zavedajo njeni nasprotniki, končno pa to čutijo tudi razni politični špekulantje in preskakači, ki bi v okrilju Zveze radi mleli svoje žito.

Vse to je naravno in nas spričo tega prav nič ne presenečajo stalni napadi na Zvezo s strani njenih nasprotnikov. Skoraj bi rekli, da je Zveza na te napade lahko ponosna, ker ji potrjujejo, da je na pravem potu.

Vsaka palica pa ima seveda dva konca. V zadnjem času je reakcija zgrabila za kol in z njim skuša dokazati, da je Zveza kot kulturna organizacija prešla na strankarsko-politično polje.

Vemo, kaj tej gospodi diši, zato tudi vemo, kam merijo taka namigavanja. Trdno pa smo prepričani, da iz te moke ne bo kruha; kajti laž in obrekovanje še nikoli ni sta obrodila dobrih sadov in jih tudi tu ne moreta. Ako se ji bo zdelo potrebno, se bo Zveza kmetijskih fantov in deklet vsekakor znala braniti sama. Mi podajamo tu le nekaj načelnih ugotovitev.

Jasna volja

Program in načela Zveze pozna vsakdo iz pisane besede, številnih govorov in dolgoletnega delovanja, ki je v celoti javno ter brez najmanjše špekulativne zahrbtnosti. Osnova tega dela je kulturno zdravljenje vasi. Kmetijski človek naj se predrami iz brezbrizne otopenosti, naj sam dejansko poseže v javno življenje in si začne sam krojiti svojo usodo.

To je jedro vsega hotenja, ki ga skuša prebiti v življenje v Zvezi včlanjena kmetijska mladina. V tem hotenju ni niti sledu strankarsko-političnih sestavin in je kmetijski mladini dano popolnoma na prosto, kako se strankarsko opredeli — z edino izjemo, da se namreč tudi v politiki ne sme izneveriti kulturnim in socialnim idealom kmetijskega življa.

Ti ideali se v dvajsetih letih niso spremenili in Zveza jih skuša doseči danes z enakimi sredstvi kakor ob svojem nastanku. Pri tem je prvo priznanje in spoštovanje kmetijskega dela. Če hoče vaški človek res postati notranje svoboden in s tem sposoben za javno življenje in delovanje, se mora zavedati vrednosti in pomena svojega dela. Temu delu je treba strgati suženjsko-sramotni pečat hlapčevstva s kakršnim so ga ponižali kmetovi neprijatelji.

Kmetijske tekme

Ta cilj skuša Zveza doseči — in priznati moramo, da žanje nad vse pričakovane lepe uspehe — s poukom, ki ga širi s

svojim tiskom, zlasti z mesečnikom »Grudo«, s predavanji, prosvetnimi tečaji in raznimi kulturnimi prireditvami, zlasti pa s tekmami v kmetiskem delu.

Prav tekme v kmetiskem delu so postale značilna in vsespošna slovesnost naše vasi. Samo tisti, kdor je kdaj neposredno sodeloval pri takih prireditvah, pozna ognjevito navdušenje, s kakršnim vsa vas sodeluje z mladino na tekmah. Tu ni razlike v starosti ne v poslu, je ni v stanu in ne v socialni stopnji, tu se vsa pošena vas strne v celoto in manifestira za svoje pravice in priznanje!

Kdo je pošten, se tega veseli. Ponovno so že občudovali kmetijske tekme gostje iz raznih pokrajin Jugoslavije, pa tudi mnogi iz drugih slovanskih in celo neslovanskih držav. Vsi brez izjeme so bili polni hvale, priznanja in občudovanja.

Zgodilo se je še več! Celo sami neprijatelji kmetijske mladine so pod pritiskom razmer prišli in jeli v vseh podrobnostih posnemati prireditve v Zvezi organizirane kmetijske mladine. Razlika je seveda v tem, da so zunanost lahko posneli, duha pa tej zunanosti ne morejo dati. In ker je duh tisti, ki oživlja, ostanejo »prepisane« prireditve nasprotnikov brez tistega učinka, ki si ga nekateri žele. Odtod izvira jeza, ki potem rodi vsa zlobna podtikanja in napade na Zvezo.

Kolikor se spominjamo, je Zveza s strani neprijateljev morala preslišati že toliko strupenih očitkov, da bi bila morala že zdavnaj shirati, ako ne bi tako globoko koreninila v sami duši slovenskega kmetijskega življa.

Po potrebi so jo obmetavali s pucljevci, marušičevci, mačkovci, z liberalci, z brezverci, s salonskimi kmeti in s celo tropo raznih drugih vzdevkov, kakor se je nasprotnikom pač zdelo, da bo bolj vžgalo.

Ob Zvezinem delu so se seveda vsi taki očitki razbili v nič — ali pa so se odbili na same napadalce.

Ker je vse bombardiranje doslej ostalo brezuspešno, so nasprotniki segli sedaj po — komunizmu. Star recept, ki pa je že močno izgubil na svoji veljavi in vrednosti.

Samo zato, da pokažemo notranji nesmisel takih natolcevanj, naj nam bo dovoljeno povedati tole:

Kakor koli se pri nas piše in govori o raznih odtlenkih levičarstva, se nam zdi, da ga je bistvu zelo, zelo malo.

Skoraj nemogoče pa je o »skrajni levi« govoriti v kmetijskih vrstah.

Prvič je kmet po svoji naravi konservativen, ljubi tradicijo (izročilo), a temelj tradicije mu je zemlja kot lastnina, ki prehaja iz roda v rod. Neoporečnost te resnice so spoznali ideologi vseh časov in narodov, ki so se borili proti zasebni lastnini. Lahko je razlastiti tovarnarja, bankirja in sploh kapitalista, kdor pa razlasti malega kmeta, iz-

podje v njem človeka in s tem sam sebi nakoplje breme.

Delo proti kleveti

To je problem, ki ga v današnjih razvratih in nemirnih časih vse premalo upoštevamo, ker ga premalo poznamo. Prepričani pa smo, da bo imela na reševanju tega vprašanja polne roke dela cela vrsta generacij (pokolenj).

Drugič velika večina Slovenije ni primerna za kolektivno obdelovanje. Ali boste tisti, ki nas psujete in nam podtikate razne vtihotapljenе namene, po Krasu ali pa po Pohorju orali s traktorji?

»Vsi pojte rakom žvižgat!« je pel Prešeren in v temle položaju smemo nasprotnikom ponoviti njegove besede. Še to rečemo za nameček:

Slovenski kmetijski življenj izpolnjuje oporoko svojih prednikov, ko zvesto služi vsem naravnim zakonom, ki jih je sam Stvarnik zapisal v vesoljstvo. Zato pa greši proti Bogu, naravi in človeku, kdor hoče kmeta pri njegovem delu ovirati. Sodili ga seveda ne bomo mi, kajti »moje je maščevanje, pravi Gospod«, tako stoji v svetem pismu.

K temu samo pripominjamo z besedami slovenskega ljudskega pregovora:

Vrnjen dan je — vsak dan!

V sedanjem času pa je povsod navada, da se dolgovi vračajo z obrestmi. Slovenski kmet, ki je moral krmiti oderuhe dolgo vrsto let, ne bo ostal za noben dolg — obresti dolžan.

Skupščinske volitve pred občinskimi

V ponedeljek je prispeel podpredsednik vlade g. dr. Vladimir Maček iz Zagreba v Beograd. Tu je imel daljšo konferenco s hrvatskimi ministri, nakar se je sestal s predsednikom vlade g. Dragišo Cvetkovićem.

V politično dobro poučenih krogih se je zvedelo, da sta oba državnika razgovarjala o vrstnem redu volitev in da je bilo med njima dogovorjeno, da se bodo najprej razpisale skupščinske in šele nato občinske in banovinske volitve.

V tej zvezi je bilo tudi govora o političnih zakonih, ki bodo v najkrajšem času izdani, kakor piše beograjsko časopisje.

Ivan Radić ubit

Na svojem posestvu v Trebarjevem pri Sisku je bil v nedeljo ubit starešina družinske zadruge Radićev Ivan Radić.

Ubili so ga z revolverskimi strelji maskirani razbojniki. Ubistvo ima skoraj gotovo politično ozadje. Ivan Radić je bil narodni poslanec od 1931. do 1935. leta.

Pokojni je bil sin najstarejšega brata Stepana Radića, ki je ostal na kmetiji v Trebarjevem.

Po zločinu so razbojniki brez sledu izginili.

Kdor je na vasi zvest in čist, ta ima v hiši — „Kmetški list“

Najhujše delo je opravljeno, pridelke, sad žuljev in znoja telega leta smo popravili. Spomnili smo se pokojnih in smo vsak po svojih močeh počastili njih spomin.

In zdaj? V trenutku odmora se mora naš pogled obrniti v bodočnost!

Vse leto smo delali in garali na poljih, na travnikih, na senošetih in povsod, kjer je mogoče iz rok matere zemlje izvabiti košček kruha. Pri tem nesebičnem in požrtvovalnem delu smo skoraj popolnoma pozabili nase.

Kljub temu vemo, da nas nekdo spremlja, da vedno misli na nas in se bori za naš blagor. Kdo je to? Prijatelji, v očeh vam beremo odgovor, da je in ostane slovenski vasi prvi in najvztrajnejši borec samo

»Kmetški list«

Kdo se je kljub vsem neugodnostim današnjih dni vztrajno boril za osnovne kmetške pravice? Kdo je branil in zagovarjal agrarno reformo, to življenjsko vprašanje slovenskega kmeta in malega človeka na vasi? Kdo se je iz tedna v teden potegoval za pravice ponižanih in razžaljenih po slovenskih vaseh?

Prijatelji, roko na srce: V vsem vrvežu, v vseh zmedah tega leta, ki je bilo tako burno kakor še nobeno po svetovni vojni, je bil »Kmetški list« tisti temelj, na katerega smo se vsi naslanjali. Zadelo nas je marsikaj hudega, prestopi in preboleti smo morali dosti udarcev, toda zavest skupnosti nam je olajšala trpljenje in borbo.

Ali se spominjate, kakšna vrzel je nastala, če kdaj (brez naše krivde) »Kmetškega lista« ni bilo o pravem času v hišo. Izmed mnogih primerov naj omenimo samo enega: Iz samotnega naselja je prišla peš v Ljubljano zavodna kmetica vprašat, kaj je z listom, ko ga

samo en teden

ni prejela, ker ga pač nismo mogli razposlati. Več ko šestdesetletna ženska je opravila za to 40 km pota sem in prav toliko nazaj, torej — osemdeset kilometrov!

Vidite, to dejanje slovenske kmetice govori in pove več, o mnogo, mnogo več — kakor bi mogla povedati naša beseda. Ta klic slovenske kmetice priča, da je »Kmetški list« zaradi svoje neizprosne načelnosti, zaradi svoje poštene in neomajne borbenosti, zavoljo svojega doslednega zavzemanja za

kmetške pravice

postal neobhodna potreba vsake zavedne slovenske kmetške hiše.

Ta borba, slovenska vas, ni lahka. Sama jo občutiš na svojem telesu.

Nevoščljivost

in najgrši greh: zavist — polagata nasprotnikom slovenske vasi na jezik najgrše in najpodlejšje laži!

Kaj boš storil ti, slovenski kmet, slovenska kmetica, fant in dekle, pa zlasti tudi ti, slovenski šolance na vasi, v obrambo proti tej podlosti? Ali ne boš z vsemi svojimi močmi, z vsemi sposobnostmi stopil v boj za svoje lastne koristi?

Edini odgovor na vse napade mora biti:

Kdor je na vasi zvest in čist, ta ima v hiši — »Kmetški list«

Res je: za nami ne stojijo kapitalistične banke. Navezani smo samo nase, to se pravi: na zavednost in zvestobo slovenske vasi! Toda prav to vam je poročilo, da je in bo »Kmetški list« v vsem svojem dejanju in nehanju res kmetški, vedno slovenski vasi zvest!

Dolžnost

Ozrite se nekoliko okrog sebe in pogledjte, kaj vse store vaši neprijatelji za svoj tisk! Slovenski kmet, slovenska vas, ali bosta to mirno gledala in se ne bosta zganila?

Ne, to se ne sme zgoditi in se tudi ne bo zgodilo! Slovenski kmet ve, kaj je njegova sveta dolžnost. Zato jo bo tudi izpolnil.

Kakor je slovenski kmet branil, varoval in gojil svojo grudo kot sveto lastnino, tako bo varoval in gojil svoj list. S skupnimi napori se bomo trudili, da bo »Kmetški list« — kolikor je to sploh mogoče — iz dneva v dan boljši, jasnejši in popolnejši.

Da bomo vse to mogli doseči in izvršiti, je seveda treba dosti glav in dosti rok. Kakor kmetija najbolj uspeva tam, kjer je dovolj domačih delovnih sil, tako tudi list uspeva le, če ga podpirajo in se ga oprimejo domači.

Nimamo zakladov, vajeni pa smo dela! Zato bomo listu posvetili svoje delo in ves čas jesenskega in zimskega odmora uporabili za prospeh in razširjenje »Kmetškega lista«. Od hiše do hiše, od ust do ust, iz sree v sree bomo širili ukaz:

Za kmeta, za slovensko vas,
»Kmetški list« naj dviga glas!

Ako bomo to misel izvedli dosledno in v pravi notranji slogi, potem vam lahko zagotovimo, da bo »Kmetški list« v novem letu še v vse večji meri izpolnil svoje naloge kakor doslej.

Zvestoba je slovenska vrlina! »Kmetški list« je bil 19 let slovenski vasi zvest in hoče to zvestobo ohraniti, naša vas pa jo bo potrdila in vrnila — zvestobo za zvestobo.

Doma in drugod

Centralni fondi

ki so bili v tako velikem številu ustanovljeni v zadnjih letih, bodo likvidirani. Službene novine so že objavile prvi odlok o ukinitvi fonda za gradnjo in nakup hiš finančnega ministrstva. Iz kaldrminskega fonda se je odvzelo 6 milijonov dinarjev za novi fond, v katerega bi se imelo stekati letno 25% iz vseh kaldrminskih dohodkov, dokler ne bi novi fond dosegel 40 milijonov din. Občine bi pa dobivale iz kaldrminskega fonda mesto 70 le 49%. Ta fond pa je sedaj odpravljen in je upati, da mu bodo sledili še drugi.

Dr. Lazar Marković

minister za pravosodje, ki je bil poverjen z nalogom, da pripravi nov zakon za parlamentarne volitve je izjavil na radikalski konferenci v Novem Sadu, da bodo bodoče volitve v narodno skupščino popolnoma svobodne. Minister pa ni nič povedal, kdaj bodo te volitve razpisane.

Kmetški dolgovi

Po uradnih podatkih Privilegirane agrarne banke je bilo do 30. septembra takole stanje kmetških dolgov: prijavljenih je bilo 779.190 dolgov; likvidiranih je bilo 41.347; prevzetih in delno zmanjšanih je bilo 585.852, neporavnanih je pa še 152.416 dolgov ali 19'55%. Vsota prevzetih dolgov po PAB znaša 1.169.573.654 din. Banka je odobrila ustanovam, od katerih je prevzela dolgove, 1.149.812.027 din po tekočem računu in v 3% obveznicah 362.299.389 din. Do 30. septembra t. l. so kmetje plačali na račun

dolgov, ki jih je prevzela PAB, 318.401.000 din. Do konca predlanskega leta so kmetje vrnili din 143.475.000, lani vse leto pa 130.425.000 din. Na področju beograjske centrale PAB je bilo letos do 30. septembra vrnjenih 22.715.000 din kmetških dolgov, na področju ljubljanske podružnice 12.541.000 din, zagrebške le 5.505.000 din in sarajevske 3.740.000 din.

V imenovane občinske odbore

ne smejo vstopati pristaši Samostojne demokratske stranke, tako je sklenil banovinski odbor SDS za Vojvodino. Pristaši SDS ne smejo prevzeti v nobeni občini kakega komisariata, ker postavljanje komisarjev in imenovanje občinskih odbornikov ni v skladu z osnovnimi načeli demokratov.

Dr. Srdjan Budisavljević

predsednik SDS in minister za socialno politiko je obiskal predsednika Jugoslov. nacionalne stranke g. Petra Živkovića.

Dr. Branko Čubrilević

minister za kmetijstvo je napovedal v svojem govoru, ki ga je imel na shodu v Gračanici, da bo v kratkem izšla uredba o zadolžitvi kmetov. Dalje je rekel govornik, da bodo v najkrajšem času razpisane občinske volitve s tajnim glasovanjem. Kmalu bo vlada izdala tudi nov zakon o zborovanjih in posvetih. Tudi parlamentarne volitve se bodo vršile s tajnim glasovanjem po srezih in okrožjih.

O novi uredbi o razdolžitvi kmetov

je dal kmetijski minister g. dr. Branko Čubrilević novinarjem naslednjo izjavo:

Sporočam vam ugodno novico, da sem izdelal referat o kmetških dolgovih. Naša prizadevanje gre za tem da likvidiramo te dolgove, kakor so to listi že objavili. Vprašanje pride pred gospodarsko finančni odbor, ki mu je naložil ministrski svet, naj revidira vse zakone in uredbe. Tako bo v skladu z novimi socialno-gospodarskimi momentimi prišlo do končne ureditve kmetških dolgov.

Razdelil sem kmečke dolgove v 2 skupini. V prvi skupini so tisti kmetje, katerih dolgovi že načenjajo temelje njihove skromne produkcije, v drugi pa premožnejši kmetje, ki bi jim razdolžitve omogočila izravnati svojo produkcijo s plačilno močjo, ne da bi se zrahljali temelji njihovega gospodarstva. Tako sem statistično dosegel, da je 715.847 malih kmetov in malih posestnikov, ki dolgujejo do 50.000 din, njihov dolg pa 2189 milijonov din. Dolžnikov, ki so dolžni preko 50.000 din je 16.338, njihovi dolgovi pa znašajo 607 milijonov din. Prepričani smo, da se bo vprašanje kmetških dolgov do 50.000 din uredilo tako, da bomo najprej zavarovali kmetško kreditno združništvo, v drugi vrsti pa male vlagatelje, potem bomo zares lahko govorili o družabni pravičnosti, kajti po eni strani bomo malega kmeta razdolžili, po drugi strani pa bomo skrbeli tudi za malega vlagatelja.

Nazaj v nemško domovino

Med Rusijo in Nemčijo je bila pretekli teden sklenjena pogodba o preselitvi Nemcev iz onega dela Ukrajine in Belorusije, ki je bila

pripojena Rusiji. Nemci bodo smeli vzeti seboj toliko premoženja, kolikor bodo potrebovali za nadaljevanje svojega poklica v novonaseljenem kraju. Na drugi strani bodo iz onega dela Poljske, ki je ostala v nemški oblasti, odšli Ukrajinci in Belorusi in se nastanili na ozemlju ruske sovjetske republike. Zamenjava prebivalstva se bo izvršila le po svobodnem pristanku prizadetih.

Rezervna hrana

V prostorih finančnega ministrstva se je vršila konferenca, kateri so prisostvovali finančni minister dr. Sutej, guverner Narodne banke, pomočnik finančnega ministra dr. Filipančič, upravnik urada za izvoz živine dr. Petrovič ter direktor direkcije za prehrano dr. Dragomir Čosič. Konferenca je razpravljala o tem, kako naj prične z delom direkcija za prehrano, ki so ji bili odobreni veliki krediti. Od teh kreditov je bilo direkciji dano na razpolago 200 milijonov dinarjev, da takoj prične z delom in nakupom rezervne hrane za ljudstvo.

Zdramite se, bratje in sestre! K zavesti!

Pod takim naslovom je zadnji »Slovenski gospodar« napisal članek, ki ga takole zaključuje:

»Dvajset let smo se lahko igrali svojo državo, sedaj je dovolj te detinske dobe, sedaj je čas, da svojo lastno narodno državo z vso močjo zatostjo čuvamo in ohranimo našemu narodu.«

Prepovedano je pošiljanje živil s pošto v inozemstvo

Devizna direkcija Narodne banke sporoča:

Obveščajo se vsi, ki naslavlajo svoje pošiljke v inozemstvo, da je odbor za izvoz pri Narodni banki v soglasju s finančnim ministrom izdal odlok, da se prepove pošiljanje poštnih pošiljk, ki vsebujejo življenjske potrebščine in vse druge proizvode, ki so bodisi delno ali pa v celoti tujega porekla. Izrečno je prepovedano pošiljati v poštnih zavitkih kakor tudi v zavitkih pod označbo »vzorec brez vrednosti« v inozemstvo pošiljke, ki vsebujejo kavo, čaj, kakao, poper in ostale začimbe, dalje čokolado, milo, riž, volnene in bombažne stvari, tkanine, usnjene izdelke itd. Carinarnicam je bil izdan nalog, da vrnejo vse pošiljke, ki so bile poslone v tujino in ki vsebujejo takšne stvari.

Občinske volitve

Kmetijski minister g. dr. Branko Čubrilović je napovedal v Tuzli na zemljoradniškem shodu, da se pripravljajo občinske volitve po novem zakonu s tajnim glasovanjem.

Ministri, ki ne pripadajo KDK, so imeli pretekli teden konferenco in obravnavali vprašanje občinskih volitev. Prevladuje mnenje, da se bodo le vršile občinske volitve najprej in to po novem zakonu s tajnim glasovanjem. Ako se bodo vršile najprej občinske volitve, tedaj bodo poslanske volitve šele prihodnje leto zgodaj spomladi.

Izseljevanje

Nemcev iz Jugoslavije v Nemčijo je po pisanju nemškega časopisja odloženo na kasnejši čas. To izseljevanje pa naj bi se ne vršilo na način, kakor so se izselili baltski Nemci in kakor se bodo preselili Nemci iz Rusije, temveč se naj bi izvršila le zamenjava koroških Slovencev in burgenlandskih Hrvatov za Nemce v Jugoslaviji.

Dr. Juraj Krnjević

glavni tajnik HSS, je bil pretekli teden v Beogradu prvič po vrnitvi v domovino in po 10letnem prostovoljnem izgnanstvu v tujini. V Beogradu je bil sprejet na dvoru v avdijenci pri Nj. Vis. knezu namestniku.

Banovinski odbor Jugoslovanske nac. stranke

za Slovenijo je imel v nedeljo v Ljubljani sejo. Navzoči so bili vsi člani širšega odbora. Sejo je vodil predsednik g. dr. Janko Rajer. Najprej je obširno poročal o notranjem političnem položaju g. dr. Albert Kramer, ki je prispel iz Beograda in tam prisostvoval važni strankini predsedstveni seji, na kateri se je obravnavalo vprašanje sodelovanja celokupne opozicije pri bodočih volitvah. Njegova izvajanja so bila toplo sprejeta in posebno odobravana, ko je pozval na sodelovanje vseh naprednih in nacionalnih sil v Sloveniji.

Za dr. Kramerjem je govoril naš Ivan Pucelj, ki je dopolnil predgovornikova izvajanja o banovini Sloveniji

Ravnatelj novomeške gimnazije g. Ljudevit Vagaja je bil pred kratkim upokojen. Z njim odhaja iz javnosti plemenit in značajan, vseskozi naroden in res napreden mož ter odličen šolnik. Gospodu direktorju iskreno želimo, da bi tudi v tem stanju še dalje posvečal svoje odlične sposobnosti narodu in zlasti mladini. Vsi nekdanji njegovi učenci ga bodo pri tem delu hvaležno in vztrajno podpirali.

V debati so se obravnavali razni poskusi, ki imajo za namen razbijati napredno skupnost v Sloveniji. Ti poskusi v Ljutomeru, Ljubljani in Celju pa kažejo dovolj, da za eksperimente raznih političnih špekulantov pri nas niso preveč ugodna tla. Redki so, ki bi se hoteli z njimi osmešiti in škodovati naši napredni kmetijski in delavski skupnosti.

Iz Muljave

Preteklo nedeljo, dne 29. oktobra t. l. je po kratki bolezni, nenadoma umrl Ciril Hočevvar, gostilničar na Muljavi. — Pokojni je zapustil številno družino 10 otrok, sam pa je odšel komaj 46 let star v kraj, odkoder več vrnitve ni. — Ker mu življenje ni bilo poslano z rožicami, ter ga je občutno zadela pred 15 leti težka gospodarska kriza, ki je takrat mahoma zavladovala v lesni trgovini, s katero se je rajni veliko pečal in se trudil svoje gospodarske razmere izboljšati in si tako nadomestiti škodo, ki mu je nastala v svetovni vojni, v kateri je moral nad štiri leta neprestano služiti. — Pa tudi v tej jeseni je bil še poklican na orožne vaje, a po nekaj dneh, ko se je vrnil iz vojne službe je moral odriniti vrli mož v večnost.

Hočevarja je dičila prirojena odkritosrčnost, bil je blagega srca in posebno revnemu prebivalstvu zelo naklonjen, — politično pa je bil usmerjen pri »Samostojni kmetijski stranki«, za kar je bil od nekaterih nekoliko prezrt.

Ker je bil poleg svojega poklica tudi jako čislani »domači živinozdravnik«, ga bo pogrešala tukajšnja cela okolica, ker je imel v tej stroki zelo srečno roko, ter rešil svojim rojakom mnogo njihovega premoženja pogina.

Dragi Ciril!... in ko so padle grude na Tvojo krsto in je Tvoja družina še bolešneje zaplakala nad Tvojo prerano izgubo, ni ostalo nobeno oko suho in so pogrebci v nemi zamišljenosti zapuščali kraj, kamor so Te položili v večno bivanje.

Bodi Ti lahka domača zemlja, Tvoji številni družini pa naše globoko sožalje! A. K.

Sedanja vojna

O sedanji vojni veliko pišejo, ugibljejo in govore. Marsikomu sploh ne gre v glavo, da se res bije v Evropi velika vojna, v kateri gre za večja in širša vprašanja kakor v zadnji svetovni vojni.

Zakaj tak občutek?

Zato, ker se ne vrše boji na kopnem. Dokler je trajala vojna na Poljskem, so ljudje z nestrpnostjo sledili dogodkom. Zlom poljske armade je povzročil vsesplošno razočaranje in temu sledečo brezbriznost. Ni poročil o mrtvih, ujetih in ranjenih, ni poročil o zavzetem ozemlju, torej ni vojne.

»Drug drugega se boje, nihče si ne upa napasti«, si tolmači večina ljudi in ima deloma prav. Seveda samo deloma!

Medtem ko vojaki obeh vojujočih se taborov v varnih in skoraj nepremagljivih utrdbah preživljajo svoje vojaške »medene tedne« in marsikje celo sami ugibljejo, čemu so jih vtaknili v uniformo, se v zraku in na morju odigravajo strašne tragedije. Dolga vrsta letal je že morala strmoglaviti iz zračnih višin na trda tla, lepo vrsto ladij je pogoltnilo morje. Pri tem je šlo v nič znatno število človeških življenj, še več pa sadoč človeškega dela in truda. In kar je najhujše: V sedanji vojni morajo prenašati težke žrtve tudi tisti, ki se ne bore, tako zvaní — nevtalci.

V tem oziru je sedanja vojna res nekaj ne navadnega, prav to pa priča v njenih globokih vzrokih in še globljih posledicah.

Morda se vam bo zdelo čudno, ako zapišemo, da se danes bije glavni boj med tistimi, ki si vojne sploh niso napovedali? In vendar je tako! Razvoj iz dneva v dan bolj potrjuje pravilnost

te trditve, vendar se kot pošteni nevtalci nemo spuščati v podrobnejše razglabljanje.

Kar lahko povemo, je tole:

V sedanji vojni ne gre za tako ali drugačno razdelitev zemlje v Evropi, ampak za razdelitev sveta. Svetovna vojna se je leta 1918. končala brez pravega končnega uspeha, zato pa je tudi pomenil takrat sklenjeni mir samo prikrito, tako rekoč tihotapsko nadaljevanje vojne.

Zgodovinar, ki bo nekoč pisal o tegobah in zablodah naših dni, bo naslovil to poglavje morda: »Vojna v dvajsetem stoletju« in ne bo imenoval razdobja med letom 1918. in 1939, mir, ampak — vojna.

Prav zavoljo tega, ker je ta vojna tako dolgotrajna, lahko razumemo, da gre v njej za velike reči — za novo obličje sveta, ki ga bodo oblikovali popolnoma drugi narodi kakor doslej.

Ob takem stanju ne smemo biti malodušni in potrti, ne smemo meriti življenja z zrelišča enega samega človeškega pokolenja, ampak z vidika človeštva in zlasti z vidika — slovanstva!

Naj pride karkoli, vse nas mora najti strnjene in pripravljene. Vsaka vas, zadnji pastir v hribih se mora zavedati, da spada k veliki družini in mora zato z zvestim izpolnjevanjem dolžnosti delati za skupni blagor.

V tej vojni ne gre za države, ampak za — človeštvo. Takih vzrokov še ni imela nobena vojna, zato tudi še nobena ni poznala takih oblik.

S tem smo povedali vse, kar je danes mogoče povedati, sproti pa bomo čitatelje vestno obveščali o vsem in jim skušali pojasniti vse ono, česar bi morda sicer ne mogli razumeti.

Kaj se godi po svetu

Ves svet je nestrpno pričakoval že prej napovedani govor ruskega komisarja (ministra) za zunanje zadeve **Molotova** na zasedanju vrhovnega sveta dne 1. novembra. Tisti, ki so pričakovali kdo ve kakšnih senzacij in kričavih izjav, niso prišli na svoj račun.

Molotovljev govor

se odlikuje po svoji resnosti in stvarnosti. Molotov je poudaril novo ustvarjene prijateljske odnose Rusije z Nemčijo in naglasil njih pomen in vpliv na svetovno politiko. V zvezi s tem je glede Poljske izjavil, da nje obnove v dosedanjem obsegu — oziroma v dosedanjih obliki sploh ne pride več v poštev.

Važne in pomembne so v tem govoru zlasti izjave glede Finske. Rusija ima interes na Finskem zalivu — je dejal Molotov — ne zahteva pa Aalandskih otokov. Govorice o ruskih zahtevah napram Švedski in Norveški so tako nesmiselne, da jih niti ni vredno zanikati. Kar hoče Rusija od Finske, je sklenitev enakega pakta o medsebojni pomoči kakor so bili sklenjeni med Rusijo in baltskimi državami. Finska je to željo Rusije odklonila, češ da bi prekršilo to njeno nevtralnost. Finska je tudi odklonila ruski predlog za zamenjavo ozemlja pri Leningradu za ozemlje v Kareliji. Enako je odklonila zasedbo nekaterih otokov v Finskem zalivu. Sprejela je samo nekaj ruskih zahtev. Rusija nikdar ni hotela osporavati finske neodvisnosti.

Glede Turčije je izjavil Molotov, da je Rusija hotela skleniti z njo pakt o medsebojni pomoči glede ozemlja Črnega morja. V vojni naj bi Turčija ne dovolila tujim vojnim ladjam plovbo skozi Bospor. Zaradi pogodbe Turčije z Anglijo in Francijo je izpolnitev ruskega predloga postala nemogoča. Ako se bo Turčija tega kesala, nočemo prerokovati. Turška vlada se je bržkone zavedala odgovornosti, ko je storila ta korak.

Kot osnovna načela današnje ruske zunanje politike je Molotov označil: 1. Proste roke v mednarodni politiki. 2. Nadaljevanje politike nevtralnosti. 3. Nadaljnja pomoč prizadevanju, da se sedanja vojna ne razširi, temveč omeji.

Molotov je končno govoril tudi o ruskih odnosih z Japonsko in dejal, da so se izboljšali. Sestanek rusko-japonske komisije naj reši mejna vprašanja. Če bo na japonski strani enako dobra volja kakor na ruski, bodo vprašanja lahko zadovoljivo rešena.

Odmevi

V Nemčiji naglašajo, da Molotov govori, kar misli. Ne daje praznih obljub ruskim političnim prijateljem, na drugi strani pa tudi resno opo-

zarja tiste, ki so se skušali poslužiti splet-karstva.

V Angliji menijo, da Molotov prihaja z raznimi trditvami sam s seboj v protislovja. Kot najvažnejši del govora označujejo izjavo, da bo Rusija še nadalje ostala nevtralna.

V Franciji odklanjajo ruske očitke, češ da Francija vodi imperialistično politiko. Hkratu menijo, da je dokaj sorodnosti med Hitlerjevo in Stalinovo politiko.

V Turčiji se izražajo obzirno in previdno ter naglašajo, da so Turki že zdavnaj dokazali svojo lojalnost do Rusije, zaradi česar so vsi dvomi o tem neutemeljeni.

V Ameriki je vzbudila ruska kritika Rooseveltove zunanje politike precej nejevolje, zlasti pa pripomba o sličnosti rusko-finskih vprašanj z vprašanji odnosov Amerike s Kubo in Filipini.

Na Japonskem dvomijo o iskrenosti ruskih predlogov v rusko-japonskih vprašanjih, češ da je tu vedno v računu Kitajska.

V splošnem lahko rečemo, da je Molotov norej jasno pokazal zunanjo politiko sedanje Rusije. Posebno pozornost je vzbudila izjava, da so sedanje ruske zahteve do Finske minimalne. Enako močan je vtis, ki ga je napravil svarilni opomin Turčiji. Po tem se da sklepati na končne cilje ruske politike, dasi jih Molotov ni izrazil z besedo.

Vprašanje Finske

je menda sedaj tako rekoč rešeno. Kakor izhaja iz Molotovljevega govora, bodo morali Finci ruske zahteve sprejeti — ali pa biti deležni usode, kakršna je zadela Poljsko. Skušnja priča, da naklonjenost ali nenaklonjenost ostalega sveta pri takih trenjih ne igra posebne vloge.

Finsko odposlanstvo, ki se je 2. t. m. vrnilo v Moskvo, je ves dan zaman skušalo priti v stik z ruskimi vodilnimi državniki. S tem je Rusija še toliko bolj podčrtala svoje stališče, da se ne želi s Finci pogajati ali morda v svojih zahtevah celo popuščati, temveč hoče, da Finska ruske predloge gladko sprejme.

Politične spremembe v Italiji

Minuli teden so bile v Italiji izvedene važne spremembe v vladi, v stranki in v vojski.

V vladi so bili izmenjani ministri za korporacije, za narodno kulturo, za valute in devize, za kmetijstvo, za promet in za javna dela; dalje podtajnik v predsedništvu ministrskega sveta, podtajnik v vojnem ministrstvu in načelnik glavnega generalštaba ter podpredsednik v letalskem ministrstvu in načelnik letalskega generalnega štaba.

Poleg tega je podal ostavko Starace, tajnik fašistične stranke, ki je bil na tem položaju zadnjih osem let. Starace je bil imenovan za načelnika glavnega generalnega štaba narodne fašistične milice, generalni konzul fašistične milice Ettore Mutti pa je imenovan za tajnika fašistične stranke.

Maršal Graziani je imenovan za načelnika glavnega generalštaba, general Sodu za podtajnika v vojnem ministrstvu, general Priolo za načelnika štaba in podtajnika v letalskem ministrstvu, divizijski general Luigi Russo za podtajnika v predsedništvu ministrskega sveta. General Teruzzi, ki je bil dozdaj podtajnik v ministrstvu za italijansko Afriko, je imenovan za ministra italijanske Afrike. Ta resor je imel dozdaj Mussolini sam.

Alfieri, dosednji minister za narodno kulturo, je imenovan za veleposlanika na razpoloženju, Lantini za predsednika nacionalnega instituta socialne obnove, Coboli Gigli za predsednika uprave za preskrbovanje petroleja, Cornello di Marcio pa za predsednika fašistične zveze za obrt in umetnost.

Ob tej spremembi je napravil zlasti močan vtis odhod Staraceja in Alfierija, ki sta večjela kot izrazita pobornika za sodelovanje Italije z Nemčijo. Razlagajo si ta dogodek tako, da hoče Italija omejiti to sodelovanje na stopnjo, ki odgovarja italijanskim koristim. Mutti, novi tajnik fašistične stranke se je proslavil kot prostovoljec v španski državljanski vonji. — Pomen vseh teh važnih političnih sprememb bo vsekakor viden iz nadaljnjega zadržanja Italije, ki se že sedaj razvija v drugačno smer kakor so nekateri pričakovali ob izbruhu sedanje vojne.

Ameriška odločitev

Kakor je bilo po dosedanjih poročilih pričakovati, je ameriški senat odobril novi nevtralnostni zakon, ki dovoljuje izvoz orožja v tiste države, ki blago lahko plačajo in ga odpeljejo na neameriških ladjah.

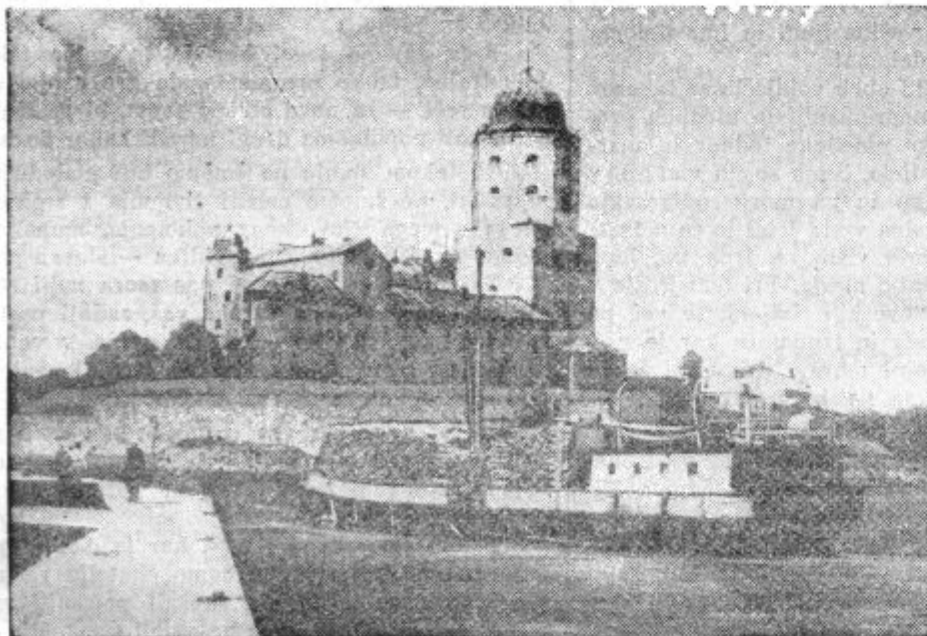
Po mnenju vsega svetovnega tiska bo to v prilog samo Angliji in Franciji, ki sta že tudi naročili ogromne množine vojnega materiala v Ameriki.

Med Italijo in Grčijo

je bilo zadnji čas znova potrjeno prijateljstvo s posebno pogodbo. Obe vladi sta potom svojih predstavnikov izmenjali pismi, kjer si zagotavljata prijateljstvo in potrjujejo željo po ohranitvi miru in nevtralnosti.

Dogodek je vzbudil ne le v Evropi, ampak tudi v Ameriki močan odmev.

× Podražitev cinka. Cink, ki ga proizvaja domača industrija in ki je veljal do sedaj po 5'50 din za kg, se je podražil na 11'50 din.

Levo: Na ruski strani zapira Fince v Karelijo trdnjava starega mesta Viipuri. — V sredi: Finski prezident Kyösti Kallio. — Desno: Maršal Mannerheim, poveljnik belih čet, ki so l. 1917. vkorakali v Finsko, nakar je bila proglašena njena samostojnost.

Prebivalstvo Jugoslavije

Statistični letopis državnega statističnega urada prinaša vsako leto na podlagi prirastka prebivalcev po ljudskem štetju izračunano število prebivalcev naše države. V državnem statističnem uradu so izračunali, da je imela naša država ob koncu lanskega leta 15.490.000 prebivalcev. Ob koncu letošnjega leta bo imela naša država 15.703.000 prebivalcev, in ob koncu leta 1940. pa 15.919.000. Izračunano število prebivalcev objavlja statistični letopis tudi za posamezne banovine in za področje uprave mesta Beograda. Za konec lanskega leta je bilo na področju Beograda, Zemuna in Pančeva 409.000 prebivalcev, v dravski banovini 1.198.000, v drinski banovini 1.821.000, v dunavski 2.532.000, v moravski 1.630.000, v primorski 974.000, v savski 2.911.000, v vardarski 1.780.000, v vrbaski 1.195.000 in v zetski 1.040.000 prebivalcev.

Kmetška mladina

Murska Sobota

Okrožje kmetijskih fantov in deklet v Murski Soboti je imelo v nedeljo, dne 5. novembra sejo, ki je razpravljala o načrtnem delu za zimsko sezono, o organizaciji mladih edinic in ustanavljanju novih Društev kmetijskih fantov in deklet. Sejo je vodil predsednik tov. Rudi Titan, v debato pa so posegli vsi tovariši zastopniki posameznih društev.

Očeslavci

Naše Društvo kmetijskih fantov in deklet je priredilo v nedeljo dne 28. oktobra t. l. trgatve grozdja. Čisti dobiček je bil namenjen za ureditev društvene knjižnice. Sedaj bomo pričeli pripravljati eno igro, ki bo našim razmeram najbolj odgovarjala. Igrali pa bomo v domu »Matije Gubca«.

Adrijanci

Na naših sestankih in sejah smo že večkrat razpravljali o načrtnem delu na severni meji, pa smo zaključili, da bomo pritegnili vso mladino, ki zdravo misli, k uresničenju naših teženj. Društvo kmetijskih fantov in deklet je vložilo že mnogo truda v borbi za utrditev naše severne meje, le žal, da nas nikdo od tistih ne podpira, ki bi imeli sveto dolžnost.

Ormož

V nedeljo, dne 12. novembra 1939. ob pol 8. uri zjutraj se vrši v dvorani Skorčič v Ormožu redna seja širšega odbora Okrožja kmetijskih fantov in deklet, na katero se odborniki in odbornice tovariško vabijo! — Ob pol 9. uri se vrši istotam slavnostni in jubilejni občni zbor ptujskega okrožja kmetijskih fantov in deklet. Včlanjena tovariška društva pošljejo na vsakih 10 članov po enega delegata. Vabijo pa se tudi drugi fantje in dekleta, dosedanja sodelavci in prijatelji kmetijske mladine in njenega kulturnega dela, da nas posetijo ob petletnici. Na svidenje!

Mirko Plepelec,
t. č. tajnik.

Joško Tomažič,
t. č. predsednik.

Iz naših krajev

Na prodaj je lepo posestvo v Podvolovlju pri Lučah. — Pojasnila daje Kmetška posojilnica v Ljubljani.

× Italijani se selijo iz Jugoslavije. V bližini Banjaluke je naseljenih okoli 120 italijanskih družin, ki se bavijo večinoma z vinogradništvom in sadjarstvom. Ti Italijani so prišli sem iz Južnega Tirola po okupaciji. Nekateri so zaprosili za jugoslovensko državljanstvo, drugi pa tega nočejo. Zato jim je stavila vlada rok, da zaprosijo za naše državljanstvo, ali pa, da se izselijo. Zaradi tega je ponudila italijanska vlada tem poslednjim zemljo v Italiji. Večina njih je ponudbo sprejela in gredo v kratkem v Agro Pontino. Svoja posestva prodajajo sedaj po prav nizkih cenah. Opozorjamo na to priliko naše ljudi, ki bi radi prišli poceni do svoje zemlje in doma. Kraj (Mahovljani) je lep, blizu velike avtomobilske ceste in kopališča, zemlja rodovitna, šola in katoliška cerkev sredi vasi. Event. pojasnila daje društvo »Iskra« v Banjaluki.

× Ciril Hočevar umrl. Na Muljavi je umrl v najlepši moški dobi šele 48 let star sorodnik Josipa Jurčiča, dolgoletni načelnik in ustanovitelj tamošnjega gasilnega društva tovariš Ciril Hočevar. Pokopali so ga ob veliki udeležbi sorodnikov, znancev in prijateljev v torek 31. preteklega meseca. Zapustil je vdovo in 10 neprekrbljenih otrok, ki so ostali brez rednika, prepušteni svoji bridki usodi. Njihov položaj je tem težji ker preživljamo itak težke čase, v katerih je vedno manj radodarnih in usmiljenih src. Morda se bo pa vendarle našel vsaj med častilci pokojnega Jurčiča kdo, ki se bo spomnil zapuščenih nesrečnih otrok v njihovi bedi ter pripomogel z milodari, da bodo ti vsaj čez zimo človeško preskrbljeni.

× Orehi v Podrinju so letos zelo dobro obrodili. Kmetje jih prodajajo po 2 din za kg. Ker se kaže za orehe veliko zanimanje, je upati, da se bodo cene dvignile.

× Volkovi. Nedavno je sredi belega dne napadla velika čreda volkov konjske hleve v bližini Pevlja.

× Občinski svetniki Stare Kaniže so poslali skupno ostavko na svoje položaje in jo obrazložili s tem, da se ne strinjajo z odstavitvijo njihovega dosedanjega župana, ki je dobro gospodaril in v nekaj letih razdolžil občino za devet milijonov dinarjev.

× V okolici Karlovca in Duge Rese se je pojavilo več slučajev škrlatice.

× Menihi pregnali razbojnike. Na samostan Duži pri Trebinju so te dni navalili maskirani razbojniki kar sredi dneva. Menihi so se z razbojniki spoprijeli in jih temeljito pretepli. Ko so prihiteli menihom še kmetje na pomoč, so razbojniki odnesli pete in pobegnili. Menihi so nedavno prejeli večjo vsoto denarja za odvzete šume.

× Cetinjski delavci zahtevajo osnove za posebnega Okrožnega urada za zavarovanje delavcev za Crno goro na Cetinju.

× Vreče nazaj. Vlada je izdala uredbo, da se morajo vreče, v katerih se izvažajo naše blago v neklinirne države, vrniti izvoznikom, ker so vreče iz jute, katero mora naša država uvažati proti plačilu v zlatu.

× Na zadnji svinjski sejem v Ptuj so pripeljali 229 svinj in 439 prašičev. Prodali so 107 repov po tehle cenah: pršutarji 650—750 din, debele svinje 775—850 in plemenske svinje 525—6 din za kg žive teže. Mladi prasci 6—12 tednov stari 55—120 din za glavo.

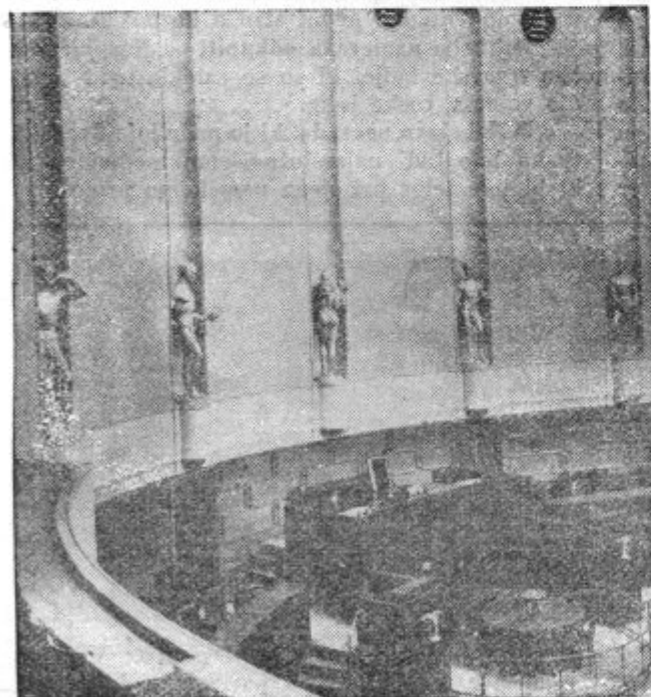
× Po podatkih prometnega ministrstva znaša vrednost jugoslovanskih železnic 14.288 milijonov dinarjev.

× V svinčenem rudniku Trepče so se vršile volitve obratnih zaupnikov. Pri volitvah je dobila lista organizacije rudarjev 13 zaupnikov, Jugoras pa enega.

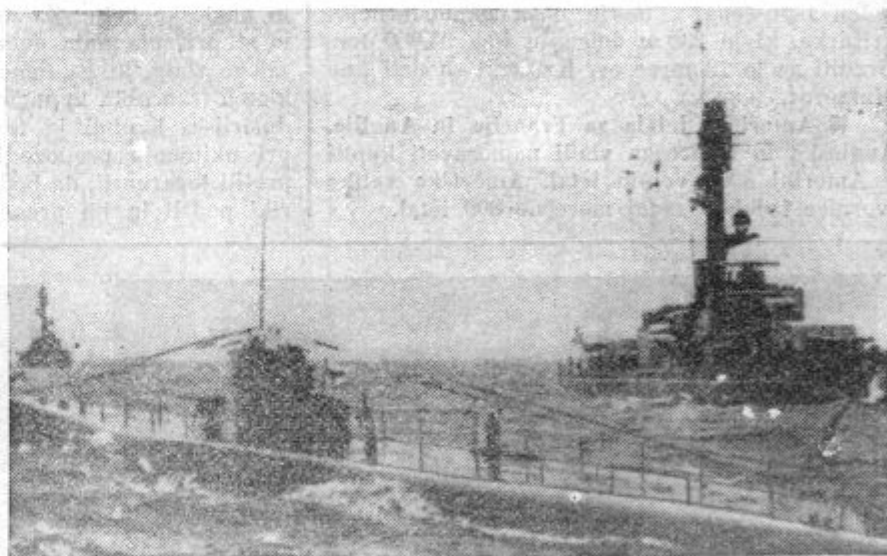
× V šestih se je oženil s svojo prvo ženo. Kmet Stevo Lasić iz okolice Našice je bil že petkrat oženjen. Ko se je te dni odločil, da se še v šestih poroči, je slučajno naletel na svojo prvo ženo, s katero je bil že 14 let ločen. Mož se je z njo le oženil.

× V Beogradu je policija aretirala več ljudi, ki so bili osumljeni, da so posredovali za osvoboditev gotovih oseb od vojaške obveze. Proti osumljencem se vodi preiskava.

× Žganje pil za stavo in umrl. Kmet Ivo Bedeniković iz vasi Poredje je stavil s svojim prijateljem, da bo popil liter žganja. Bedeniković je žganje popil in stavo od din 150— dobil, toda čez dve uri je umrl.

Mornarica Finske, katere del vidimo na sliki desno, je v primeri z rusko mornarico majhna in se ne bi mogla uspešno postaviti v bran. — Levo: Pogled v sejno dvorano državnega zbora v Helsinkih, glavnem mestu Finske, ki prav te dni preživlja usodne in razburljive trenutke, kakršnih izza časa svoje samostojnosti ta država še ni doživela. Nekaj časa je kazalo, da bo prišlo med Finsko in Rusijo do oboroženega spopada, kar bi vsekakor verjetno pomenilo razširitev vojne na ves evropski sever. Po zadnjih poročilih pa je upati, da bo prišlo med Rusijo in Finsko vendar do sporazuma in mirne poravnave, česar se bo gotovo razveselila vsa Evropa, zlasti pa skandinavske države, ki jih vojna pač najmanj mika.

× Sladkorja bodo producirale jugoslovanske tovarne letos od 11 do 12 tisoč vagonov. Do konca tega meseca bodo tovarne zbrale vso sladkorno peso. Za domače potrebe rabimo okrog 9000 vagonov sladkorja. Za rezervo bo nam torej ostalo okrog 2000 vagonov od letošnje proizvodnje.

× Podpore kmetom za stavbna dela. Gradbeno ministrstvo je izdelalo uredbo o podeljevanju podpor kmetom za izpopolnitev gospodarskih poslopij in naprav. Višina podpor bo odvisna od količine porabljenega cementa pri kmečkih stavbnih delih. Ker je trošarina na cement občutna, so stroški stavbnih del prav zaradi tega zelo visoki. Kmetje bodo po novi uredbi prejeli podpore kot odškodnino za trošarinó na cement, tako da bodo prav za prav porabljali nezatrošarinjeni cement.

Dr. Vladimir Maček

podpredsednik vlade in predsednik HSS, je bil že v drugi sprejet v avdijenci pri Nj. Vel. kraljici Mariji.

Draginja raste

Ministrstvo za socialno politiko je ustanovilo po celi državi odbore za pobijanje draginje. Kljub temu pa draginja raste z dneva v dan in cene tako živlom kakor tudi obleki in obutvi ter kolonijalnemu in železnemu blagu silno rastejo, še več, cene skačejo navzgor. In nihče se ne zgane. Kmet seveda ne občuti teh skokov, kajti kar on pridela se komaj vidno viša v ceni, kakor hitro pa gre stvar v druge roke, tedaj pa cene na mah skočijo. Na drugi strani pa mora kmet občutiti vso težo draginje, kar mora kupiti po trgovinah.

Iz tujine

■ Bela knjiga. Angleška vlada je objavila belo knjigo, v kateri so natisnjene izjave internirancev iz nemških koncentracijskih taborišč in angleška uradna poročila o življenju v njih.

■ Pontinska močvirja v bližini Rima, kjer je še pred nekaj leti vladalo neprehodno močvirje in je bilo izvor bolezni malarije, bo kmalu popolnoma izsušeno. Mussolini je nedavno otvoril na izsušenem barju novo mesto. Ob tej priliki je poročal predsednik udruženja bivših vojakov, ki vodi kolonizacijo svojih članov na pridobljeni obdelovalni zemlji, da je bilo v Pontinskih močvirjih izkopano 500 km odvodnih kanalov, zgrajenih 1400 km cest in potov ter 4000 kmetijskih hiš. Na vseh pontinskih poljanah živi sedaj in obdeluje osušena polja 60.000 ljudi.

■ V genovski ladjedelnici je bila pretekli teden izpuščena v morje nova najmodernejša križarka, ki je 230 m dolga in ima 35.000 ton. Gradili so jo 18 mesecev. Križarki so dali ime »Impero«.

■ Ameriška letala za Francijo in Anglijo. Angleška in francoska vladi nameravati kupiti v Ameriki 8000 vojnih letal. Ameriške velike tvornice izdelajo sedaj mesečno 800 letal.

Čevlje

vseh vrst za jesen in zimo - od najlincev do najmočnejših - nudi po izredno ugodnih cenah

TRIUMF

prej PRI »POLLAKU«
sedaj Miklošičeva c. 12

■ Razmerje letal med vojujočimi državami. Nemška letalski proizvodnja znaša sedaj 2000 letal mesečno. Angleži in Francozi izdelajo mesečno 1500 letal. Njihova proizvodnja pa se bo še do pomladi povečala na 3000 vojnih letal mesečno. S tem bo dosežena znatna premoč nad nemško letalsko produkcijo. K temu pridejo ogromne nabavke v Ameriki, ki bodo zagotovile moč v zraku Angležem in Francozom.

■ Ogromno notranje posojilo v Angliji. Angleška vlada namerava razpisati notranje posojilo v znesku ene milijarde funtov šterlingov.

■ Po Mehiki so se raznesle govorice, da bo Rusija preprečevala prevoz municije in orožja iz Amerike v Anglijo in Francijo.

■ V Italiji so te dni slovesno proslavljali 18letnico fašističnega režima. Tudi ob tej priliki ni dal Mussolini nobenih posebnih političnih izjav.

■ Nova velika petrolejska polja, ki se raztezajo v dolžino več sto kilometrov, so odkrili v Rusiji.

■ Parada rdeče vojske. V Lvovu se je vršila velika parada rdeče vojske, ki je defilirala dve uri mimo tribune, na kateri so se nahajali delegati novoizvoljene narodne skupščine Zapadne Ukrajine.

■ Ruske čete so tekom preteklega tedna vkorakale v Letonijo in zavzele vsa ona mesta, ki so bila sporazumno določena. Pri prehodu ruskih čet ni prišlo nikjer do kakega neljubega dogodka. Letonska godba je igrala rusko, ruska pa letonsko himno. Lepova bo postala gvalna ruska pomorska luka na Letonskem. Vsi Nemci bodo Letonsko v najkrajšem času zapustili.

■ Reke orožja se bodo prihodnje mesece stekale v Francijo in Anglijo. Obe evropski državi bosta nakupili v Ameriki, ki je ukinila zakon o prepovedi izvoza orožja, za eno milijardo dolarjev orožja. Ameriške tovarne se že pripravljajo na povečano proizvodnjo in odprodajo vseh zalog. V morske luke je bilo prepeljanih že 500 bombnikov, ki jih bodo natovorile francoske in angleške ladje. Za ameriško vojno industrijo se pričinja zlata doba. Saj bo dobila še one zaloge zlata, ki ga danes hranita v podzemnih kletih francoska in angleška narodna banka. Industrijski kapital je tudi imel glavno besedo pri ukinjenju prepovedi izvoza orožja. Saj so pretili tovarnarji, da bodo svoje tovarne v Ameriki podrli in jih prenesli v Kanado, odkoder

bi mogli nemoteno producirati in izvažati. Tega jim sedaj ne bo potreba. Amerika bo svobodno prodajala orožje vsem, ki imajo zlato. To sta pa danes v prvi vrsti Francija in Anglija. Nemčija nima zlata in ne bo mogla ničesar kupiti, neglede na to, da zaradi blokade njene ladje ne morejo v Ameriko.

■ Muslimani iz pokrajini Junou na indokitajski meji so poslali ob priliki proslave 16-letnice nove turške republike predsedniku Ineniju pozdravne brzojavke, zatrjujoč, da so pripravljeni prihiteti na pomoč turški republiki, ako bi bila v nevarnosti. Tri milijone muslimanov iz Indije čaka na prvi znak svojih sovornikov iz Turške.

■ Finska namerava nakupiti v Ameriki 800 letal.

■ V Berlinu se nahaja ruska trgovska delegacija (odposlanstvo), ki nakupuje v Nemčiji razne stroje za tovarne. Rusija bo v zameno za tovarniške naprave in stroje prodajala Nemčiji živila in surovine.

■ Ribentropp, nemški zunanji minister bo koncem novembra ponovno obiskal Moskvo.

■ Ukrajinska manjšina v Romuniji je dobila dovoljenje od predsednika vlade, da se organizira v samostojno edinico, ki bo skrbela za posebno gospodarsko, kulturno in socialno delo med Ukrajinci, ki se naj v bodoče razvija svobodno v okviru romunske fronte nacionalnega preporoda.

■ Ameriška trgovska ladja, ki so jo nemški mornarji ujeli in jo privedli v rusko luko Murmansk, je odplula okrog skandinavskih držav. Ladjo spremlja norveška vojna lada. Norvežani so nemško posadko internirali. Ameriška ladja je odplula proti Škotski. Nemčija je odločno protestirala pri norveški vladi zaradi interniranja nemških mornarjev.

■ Nemci so izgubili v sedanji pomorski vojni 21 trgovskih ladij, ki so jih potopile francoske ali angleške vojne ladje.

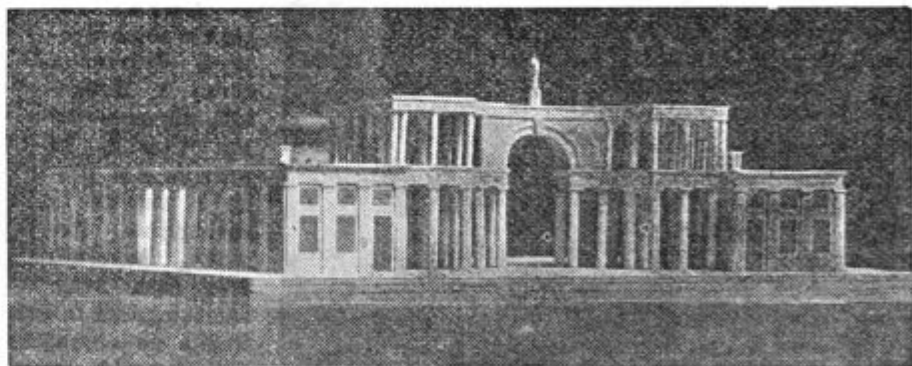
■ Zaplenjeno nemško blago. Angleške kontrabandne kontrolne postaje so v prvih osmih tednih vojne zaplenile 400.000 ton blaga, namenjenega v Nemčijo. Od tega odpade na drugo polovico oktobra 63.000 ton. Francoske kontrabandne postaje so do srede oktobra zaplenile 150.000 ton blaga. Skupno je bilo zaplenjenih skoraj 90.000 ton tekočega goriva, od tega 12 milijonov galon petroleja. Med zaplenjenimi predmeti so zlasti velike količine živil, fosfatov, železne rude itd.

■ V Kanadi se vežba 20.000 pilotov, ki bodo nato odšli na francosko bojišče. Kanadi bo dobavila potrebna letala Amerika, sama je pa povišala proizvodnjo letal do najvišje mere.

■ Oddaja pridelkov. Ko so letos kmetje v Italiji potrgali grozdje, so morali vsega stehati in 20 odstotkov odstopiti državi. Kdor je nasprotno ravnal, je bil strogo kaznovan.

■ Rusija namerava odkupiti od Nemčije vse one trgovske ladje, ki so se zatele med sedanjo vojno v ruske luke.

■ Nobelovo nagrado, ki jo podeljuje Švedska vsako leto tudi najzaslužnejšemu medicincu in ki bi bila letos prisojena nemškemu profesorju

Levo: Skupina finskih vojakov pri vajah s strojnico. — Desno: Vhod v ljubljanske Zale, kjer bodo v bodoče trupla umrlih počivala zadnje ure, preden jih polože zemlji v naročje.

za medicino Domoau, bo nagrajenec odklonil. Nagrada znaša več stotisoč dinarjev. Vzrok odklonitve je lanskoletna podelitev nagrade nekega nemškemu komunistu, ki je bil hud nasprotnik narodnega socializma.

■ **Rusko zlato**, o katerem se je prvotno pisalo, da je bilo odposlano v Nemčijo, je odšlo po najnovejših zatrdilih angleškega časopisja na Holandsko. Ruska vlada namerava s tem zlatom vršiti nakupe v Združenih državah. Rusija bo nakupe lahko izvrševala in prevažala po morju, ker je nevtralna.

■ **Za predsednika slovaške republike** je bil izvoljen župnik dr. Tiso. Novo slovaško vlado pa je sestavil dr. Tuka, ki je bil svoj čas obsojen v Češkoslovaški na večletno ječo zaradi veleizdaje.

■ **Priključitev Ukrajine in Belorusije**. Nedavno izvoljeni poslanci v od Rusov zasedeni Bkrajini in Belorusiji so se sestali in soglasno sklenili priključitev obeh pokrajin k Zvezi sovjetskih republik. Istočasno so sklenili, da bodo v novih pokrajinah uvedli sovjetsko vladavino in razlastili vsa veleposredstva, banke in tovarne.

■ **Ruska proizvodnja bombaža** znaša letno 8'35 milijonov stotov. Rusija je med državami, ki pridelujejo bombaž na tretjem mestu.

■ **Mahatma Gandhi** veliki voditelj indijskega naroda je bil sprejet pri podkralju Indije v Delhiju. Indija se bori za svojo samostojnost in bo poskusila izkoristiti sedanjo vojno v svoje namene. Indija hoče priboriti vsaj tak položaj v britanskem carstvu, kakršnega zavzema Avstralija ali Kanada, to je položaj dominiona.

■ **Špijoni v Švici**. V Ženevi se je pričel pretekli teden pred ondotnim sodiščem proces zoper več špijonov zaradi veleizdaje. Špijoni so organizirali dobro poročevalsko službo v korist neke tuje države.

■ **Bolgarska vlada** je razpustila parlament. Volitve bi se imele razpisati v teku dveh mesecev po razpustu. Sedaj pa se slišijo glasovi, da vsa razmišlja ali naj razpiše volitve ali ne, ker je zunanje-politični položaj zelo resen in se ne ve, kaj bo jutri.

■ **Poskušen atentat na Trockija**. V Mehiki, kamor se je zatekel ruski žid Lev Trocki, je nekdo poskusil atentat. Pred stanovanjem Trockega pa je bil atentator aretiran.

■ **Papež** je izdal obširno okrožnico, v kateri razglablja o vzrokih nove vojne.

■ **Francosko vojaško sodišče** je obsodilo na smrt voditelja alžaskih separatistov Karla Rossa. Obtožen je bil vohunstva. Smrtna kazen je bila takoj izvršena.

■ **Vaclav Klofač**, prvi čehoslovaški vojni ministar in ustanovitelj češke narodno-socialistične stranke je te dni umrl v koncentracijskem taborišču. Veliki pokojnik je bil ves prežet s slovensko idejo in velik prijatelj Jugoslovancov. Posetil je večkrat tudi Ljubljano.

■ **Plin helij**. V Rusiji so naleteli v nekaterih krajih porečja Dona na plin, ki vsebuje velik odstotek helija. Plin helij ni gorljiv in ga rabijo za polnjenje zrakoplovov. Do sedaj so ga dobivali samo v Ameriki.

■ **Zlato v Ameriki**. Zakladnica Združenih ameriških držav ima sedaj spravljene za 34.000 milijonov funtov zlata. To predstavlja dve tretjini zatega denarja na svetu.

■ **Poljsko zlato**. V Pariz je prispelo te dni 70 ton poljskega zlata preko Romunije, Črnega morja, Turčije in Sirije. Zlato bo služilo poljski valuti v obnovljeni državi po končani vojni.

■ **Zidje v Nemčiji**. V prvotni Nemčiji jih je bilo 600.000, od katerih so jih nacisti izgnali v petih letih 300.000. S priključitvijo Avstrije so dobili novih 850.000, s priključitvijo Češke 1'5 milijonov in z osvojitvijo Poljske se je zvišalo število Židov na okroglo 5 milijonov. Naseliti nameravajo vse Žide na Poljskem.

■ **Rusko zlato**. Angleški listi poročajo, da novico, da je Rusija dala Nemcem 17 ton zlata in da je Nemčija zato žrtvovala svoje interese na Baltiku.

■ **Zločin nečloveške matere**. V vasi Setnici pri Črnem vrhu se je opijanila mati treh otrok Marija Okornova. Pijana je legla na peč in padla

na svojega 13 mesecev starega otroka, ki je vsled pritiska umrl. Mater so zaprli v vrhniške sodne zapore.

■ **V Konstanco** sta prišli dve ladji s po 10.000 tonami, ki sta bili polno natovorjeni s tanki, ki jih je poslala Romuniji Anglija na podlagi angleško-romunskega kreditnega sporazuma.

■ **Po angleških vesteh** bodo mogle ameriške tovarne izdelati mesečno do 5000 prvovrstnih letal, do 8000 strojnih pušk, 2000 topov vseh kalibrov, 2000 tankov, 200.000 pehotnih pušk, 30.000.000 granat in min in 800 milijonov patron. Za izdelavo orožja je v Ameriki pripravljenih 12.000 tovarn.

■ **General Miaja**, bivši branitelj Madrida, je bil od španskega vojnega sodišča v odsotnosti obsojen na 15 let izgona ter na zaplembo premoženja.

■ **Italija** je izdala v 17 letih fašističnega vladanja za oboroževanje 133 milijard in 231 milijonov lir. Od tega denarja je šlo za vojsko 72'6, za vojno mornarico 32'6 in za vojno letalstvo 26'5 milijarde lir.

■ **Nemško vrhovno poveljništvo** poroča, da so Nemci dosedaj potopili 115 ladij s 460.000 tonami prostornine. Nemške izgube pri tem da so bile neznatne in da so bile potopljene oziroma uničene le tri nemške podmornice.

■ **Ukrajinski sovjet** je sklenil razlastiti vsa veleposredstva in podržaviti vse banke in vso industrijo.

■ **Poljska vojska** na Francoskem bo štela 12 divizij. Računajo, da bodo Poljaki mobilizirali okrog pol milijona vojakov.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajete zaslužka, „Kmetški list“!

Uradni tečaji za november

Finančni minister je zaradi pravilnega plačevanja taks po taksnem zakonu določil za november naslednje uradne tečaje: 1 napoleon 350 din, turška lira 398'30, 1 angleški funt 220, ameriški dolar 55, 1 kanadski dolar 54'70, 1 nemška marka 14'30, 1 poljski zlot 8'30, 1 belga 9'30, 1 pengó 8'60, 1 brazilski milrajs 2'80, 1 egiptski funt 228, 1 palestinski funt 225, 1 uru-

Iv. Nemec:

MOLK

(Nadaljevanje)

Danica se je nato obrnila in hotela zatajiti svoje prekipevajoče občutke. Hotela je prihraniti mater solze, toda protisunek iz njene notranjosti je povzročil, da je zopet uprla svoje mile oči v mater in z nižjim glasom nadaljevala:

Casi molčanja in ponižanja so minuli, mati. Kdorkoli danes nosi izkrivljena kolena in zgrbljen hrbet radi strahu pred sočlovekom, ta ni vreden svojega stanu. Takšen človek je v sramoto družini, družbi in ni vreden niti dnevne svetlobe.

Odkod jemlješ, Danica? Kdo te je vendar pohujšal! O, bodi mi Bog milostljiv!

Nihče, mati. Od nikogar nisem ničesar prevzela, kar bi kazalo na pohujšanje. Tudi ti ne rabiš nobene milosti, zlasti pa ti je Bog že zdavnaj odpustil, ker si se pustila ponižati.

Danica!

Nič, Danica! Vse življenje si garala; od rojstva do danes nisi užila niti ure veselja! Pač, imela si, zmotila sem se, imela si skozi vse dni, odkar si količkaj bila vporabna, samo delo in zopet delo; vse brazde, ki so zapisane na tvojem čelu, tvoja zgrbljena lica in razpokane dlani pričajo, da si trpela. Trpljenje je bilo tvoje veselje! Molčala si, kadar si delala, molčala si jedi, molčala takrat, ko bi morala govoriti, zato si še danes, na stare dni, brez pravice. Trpela boš do zadnje ure, kadar ti bodo za plačilo poklonili košček zemlje. Ne, mati, tako v bodoče

ne sme biti, jaz nočem biti sužnja možu, niti tujcu in nobenemu izkoriščevalcu.

Danica, prosim te...

Nič ne prosite, mati! Teško mi je; vem, vi me ne morete razumeti, toda nisem mogla vzdržati; morala sem izpovedati, kar bruhnilo je iz mene, ker je bilo v notranjosti preveč nabrane ga.

Danica, prosim te, počakaj, da povem! Zdi se mi, ne vem, zdi se mi pa, da imaš prav. Strašno je to, kar govoriš, dvakrat strašno za me, ki sem vse življenje samo poslušala, toda zdi se mi, da imaš prav.

Mati, ali je res, vi razumete...

Danica je planila k materi in jo objela; solze, debele kakor kaplje poletnega dežja, so jima tekale po obrazu, bile so to solze veselja, žalosti in strahu.

Oprosti mi Bog, če grešim, zdi se mi pa, da govoriš resnico!

Ne bojte se Boga, mati! Trpeli ste dovolj. Bojte se samo svoje ponižnosti in suženjstva, bojte se tistega strašnega molka, ki je strl v vseh nas vsako sled človeškega dostojanstva.

Bolj tiho govori, Danica, oče bo slišal!

Naj sliši! Ne bojim se, kadar govorim o naših mukah in borbi. Strahu ni v meni, mati, saj je v strahu bil vir vseh naših nesreč. Radi strahu so nas topli, mi pa molčali; radi strahu izrabljali, mrevarili in nam trgali kožo s hrbta, mi vsi smo na to vedno odgovarjali z molkom. Naša usta so bila kot pribita in zalepljena, na vse krivice so odgovarjala z molkom, v srcu pa je gorel strašen ogenj, ki bruha sedaj iz mene, da se vsaj nekoliko ohladi storjene krivice.

Zunaj je zopet zarjul oče, da so se vrata od kuhinje stresla v svojih tečajih.

Zajtrk, stara!

Počakaj, Danica, da pripravim mizo, ti pa prinesi žgance.

Počasi mati, saj ne gori! Vi ste tudi gospodarica.

Oh, Danica!

Le pogrnite mizo, mati in brez strahu.

Danica je nato potegnila ponvico iz peči in zabelila žgance, ki so zaječali od vroče masti. Veliko skledo je nato postavila na mizo in se vrnila z materjo v kuhinjo.

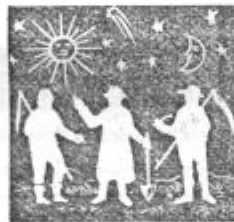
Zapomnite si, mati! Teško otroku, ki ga bo vzgajal Hitrec, samo to rečem, ker naju je baš to privedlo do današnjega razgovora. Strah, molk in čut manjvrednosti so vzroki našega hlapčevanja, ki ga dekleta z mano vred odklanjajo, ker je v sramoto našega človeka! —

Bog te obvaruj nesreče, Danica! Jaz sem za sužnjo vzgojena in sužnja bom umrla. Želim ti... da tvoja pot ne bo tako trnjeva! Meni prizanašaj, Danica; ne prenesem tvojih trdih besed! Strah me je božjega sodnika, bojim se kljub spoznavanju, da govoriš resnico. Strah me je, tako so me pač vzgojili, oprosti, Danica!

Ne bojte se, mati! Ne bom vas mučila, ker vas razumem. Razumeli ste tudi vi mene, zato sem vam dvakrat hvaležna. Sedaj bom mnogo lažje prenašala borbo. Grem, mati, da pospravim po hiši!

Le idi, Danica! Bog te obvaruj nesreče, kamorkoli te popelje pot v življenju! O, moj Bog!

(Dalje prihodnjič.)

gvajski pezos 18'50, 1 argentinski pezos 12'50, 1 čilski pezos 1'25, 1 turška papirnata lira 34, 100 francoskih frankov 124'50, 100 švicarskih frankov 1233, 100 italijanskih lir 228'80, 100 holandskih goldinarjev 2917'50, 100 bolgarskih levov 46, 100 rumunskih lejev 30, 100 danskih kron 1113, 100 švedskih kron 1285, 100 norveških kron 1250, 100 španskih pezeta 240, 100 grških drahm 40, 100 čeških kron 150'50, 100 finskih mark 108, 100 letonskih latov 730, 100 iranskih (perzijskih) rijalov 100 dinarjev.

Živinski sejmi

Na zadnji živinski sejem v Novem mestu so prignali 259 glav goveje živine, 13 konj, 9 žrebet ter 1790 prašičev. Prodanih je bilo 854 prašičev, 25 krav, 36 volov, 12 juncev, 2 telici ter 1 plemenska krava s teletom. Zaradi slinavke in parkljevke je še vedno v veljavi delna omejitev prostega trgovanja z živino, zato živinski sejem ni bil tako obiskan kot običajno ter je manjkalo zlasti tujih kupcev. — Cene so bile naslednje: voli I. vrste 5—5'50 din, II. vrste 4—4'50, III. vrste 4, telice I. vrste 4—4'50, II. vrste 3'50—4, III. vrste 3'50—4, krave I. vrste 3, II. vrste 2'50, III. vrste 2, teleta I. vrste 5, II. vrste 4'50, prašiči špeharji 7'50—8, prašiči pršutarji 6'50—7'50 za kg. žive teže. Mladi puj-

ski 6—12 tednov stari 90—130 din za glavo. Goveje meso I. vrste prednji del 10 din, svinjina 14, slanina 16—18, svinjska mast 20, čisti med 16, neoprana volna 18, oprana volna 25, goveje surove kože 16, telečje surove kože 32, svinjske surove kože 7 din za kg. Pšenica 140—150, ječmen 125—140, rž 120—130, oves 125—140, koruza 90—110, fižol 200—225, krompir 110—125, lucerna 90, seno 65, slama 20—25, jabolka I. vrste 125—150, II. vrste 100—125, III. vrste 50 do 60, hruške I. vrste 125—175, II. vrste 100, III. vrste 50—60, pšenična moka 350—375, koruzna moka 225—250, ajdova moka 400 din za 100 kg. Drva 60 din za 1 kub. meter, jajca 0'80 do 1 za komad, mleko 1'50—2 za liter, surovo maslo 24—28 za kg, grozdje 2—3 din za kg. Navadno mešano vino pri vinogradnikih 3'50—4 za liter, finejše sortirano vino 5—6 din za liter.

V Višnji gori so bile koncem oktobra na sejmu tele cene: Voli: I. vrste 5, II. vrste 4—5, III. vrste 3'50—4, telice: I. vrste 4'25—4'75, II. vrste 4, III. vrste 3—4, krave: I. vrste 3—3'75, II. vrste 2'50—3, teleta: I. vrste 5'50—6, II. vrste 5—5'50, prašiči špeharji 8'50—9'25, pršutarji 7—8 din kg žive teže. Mladi prašiči 6—8 tednov stari 200—250 din par. — Goveje meso: I. vrste 10, II. vrste 8, telečje meso 9, svinjsko meso 13, slanina 16, svinjska mast 17, surove kože: goveje 8—10, telečje 10—12, svinjske 6 din za kg. —

Pšenica 180—200, ječmen 150—175, rž 200, oves 200—250, koruza 125—150, ajda 230—300, krompir 100—125, fižol 450—500, seno 50, slama 25, leča 600—700 din za 100 kg. — Drva bukova 55'60 din kub. meter, mleko 1—1'50 din liter.

Sejmi

12. novembra: v Bušči vasi.
13. novembra: v Radečah pri Zidanem mostu, Smartnem pri Litiji, Središču.
14. novembra: v Metliki, Kamniku, Ormožu, Ljutomeru, Mariboru, Dolnji Lendavi.
15. novembra: v Ljubljani, Grahovem, Vranskem, Celju, Ptuj, Trbovljah, Gor. Radgoni, Poljčanah.
16. novembra: v Šmihel-Stopičah, Turnišču in Bogojini.
17. novembra: v Mariboru.
18. novembra: v Senožetih, Brežicah, Celju, Trbovljah, Blanci.

"Kmetijski list" izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, polletno 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nepranekirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Zahtevajte pri Vašem trgovcu „Naš čaj“!
Mešanica domačih čajnih rastlin!
Najboljši nadomestek za inozemske čaje!

Po odobrenju Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu z dne 11. maja 1935 l. S. br. 14.004

Na prodaj pri:

Kmetijski družbi
r. z. z. o. z.
v Ljubljani

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lanene tropine

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

Medić - Zankl
tovarna olja, lakov in barv

družba z omejeno zavezo, lastnik Franjo Medić

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu
Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

**Kmetijski hranilni
in posojilni dom**

V LJUBLJANI

reg. zadr. z neom. zav.

Tavčarjeva ulica št. 1

Telefon št. 28-47 * Brzjavljaj „Kmetijski dom“
Račun poštne hranilnice št. 14.257
Račun pri Narodni banki

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje po

4% do 5%

Za vse vloge nudi popolno varnost * Otvarja tekoče račune * Eskontuje menice * Daje kratkoročna posojila
Izvršuje vse ostale denarne posle

ZAUPAJTE DENAR DOMAČEMU ZAVODU!

EKONOM

r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud, superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žlindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilkega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarni »Illovac«, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

**TISKARNA
MERKUR**

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52